

ÚVĚR

(Část 3 – Kritické myšlení a rozšíření)

1 Úkol: Reklama na úvěr

Najděte reklamu na úvěr (TV, internet) a analyzujte, jak láká zákazníky. Jaké informace chybí? Zapište si poznámky.

2 Práce s mapou zadlužení

UČITEL

Cíl aktivity:

- Porozumět práci s Mapou zadlužení, umět z ní vyčíst a porovnat rozdíly mezi kraji a stručně vysvětlit jejich příčiny v sociálně-ekonomickém kontextu.
- Student si zároveň uvědomí dopady zadlužení na obyvatele i regiony a význam finanční gramotnosti, zejména u mladých lidí.

Web www.mapazadluzeni.cz ukazuje, kolik lidí je v jednotlivých krajích v exekuci a jak se situace liší v čase.

Mapa zadlužení

Otevřete stránku <https://www.mapazadluzeni.cz> a najděte podíl osob v exekuci ve vašem kraji (např. Jihomoravský kraj).

A) Procento osob v exekuci

- ➔ • *Jihomoravský kraj má dlouhodobě spíše nízký podíl osob v exekuci, pohybuje se kolem 5–6 %, tedy pod celostátním průměrem 9,33 %.*
- *Ústecký kraj patří naopak mezi nejzatíženější regiony – podíl osob v exekuci je kolem 18 %.*

B) Rozdíl oproti celostátnímu průměru ➔ odpověď viz výše

C) Vyberte jiný kraj (např. Ústecký) a porovnejte hodnoty ➔ odpověď viz výše

Zamyslete se:

D) Co může být příčinou rozdílů mezi kraji?

- ➔ • *Ekonomická situace regionu (nezaměstnanost, průmyslový útlum),*
- *více sociálně vyloučených lokalit,*
- *nižší příjmy obyvatel,*
- *kumulace dluhů a vícečetných exekucí.*

E) Jaké dopady má vysoký podíl exekucí na region?

- ➔ • *Tyto faktory podle analýz zpomalují rozvoj regionů a zvyšují sociální problémy.*

F) Kolik lidí v tvém kraji ve věku 15–29 let se aktuálně nachází v exekuci?

- ➔ • *Zhruba 10 % osob v exekuci je mladších 30 let.*

G) Co může způsobit, že se do exekuce dostanou už tak mladí lidé?

- ➔ • *Důvody: neplacení pokut, nevýhodné smlouvy, neznalost pravidel, nedostatečné finanční dovednosti, nízké příjmy a snadná dostupnost úvěrů.*

H) Můžete porovnat i jiné věkové skupiny a kraje.

3 Jak dlouho zůstává záznam v registrech dlužníků

UČITEL

Cíl aktivity: Porozumět tomu, že finanční rozhodnutí dnes mohou ovlivnit možnosti v dospělosti – bydlení, auto, podnikání i běžný život.

Úkol je zaměřen na **rozvoj finanční gramotnosti** a porozumění **dlouhodobým dopadům** zadlužení. Žáci se prostřednictvím práce s informacemi z internetu seznámí s fungováním registrů dlužníků v České republice a s tím, jak dlouho v nich zůstávají záznamy o dluzech.

Cílem aktivity je, aby si žáci uvědomili, že i malé a **zdánlivě nevýznamné dluhy** mohou mít dlouhodobé následky a ovlivnit jejich budoucí možnosti – například při žádosti o hypotéku, leasing auta, podnikání nebo uzavření běžných smluv. Úkol podporuje práci s tabulkou, orientaci v informacích, kritické čtení zdrojů a schopnost shrnout podstatné údaje.

Aktivita je vhodná jako samostatná práce, práce ve dvojicích nebo skupinách. Lze ji využít také jako podklad pro následnou diskusi o zodpovědném finančním chování, prevenci zadlužení a významu platební morálky v běžném životě.

Vyhledejte na internetu, jak dlouho zůstávají jednotlivé záznamy dluhu v daných registrech v rámci jednotlivých evidencí, a doplňte do tabulky.

Přehled registrů dlužníků v ČR

Registr	Co to je / kdo ho používá	Co eviduje	Jak dlouho záznam zůstává
SOLUS (negativní registr)	Sdružení bank, nebankovních společností, mobilních operátorů a energetických firem. Slouží k rychlé kontrole platební morálky klienta.	Neuhrazené dluhy po splatnosti – telekomunikace, energie, úvěry, leasing, splátky.	➔ 3 roky od úhrady dluhu (běžné případy). ➔ 1 rok u dluhů za energie a telekomunikační služby.
BRKI (Bankovní registr klientských informací)	Používají banky a stavební spořitelny. Spravuje Czech Banking Credit Bureau.	Kompletní úvěrovou historii – řádné splácení i problémy.	Uchovává se po dobu trvání úvěru + ➔ 4 roky po jeho ukončení .
NRKI (Nebankovní registr klientských informací)	Provozují leasingové a nebankovní úvěrové společnosti.	Úvěry u nebankovních a leasingových firem – pozitivní i negativní historii.	Doba trvání smlouvy + ➔ 4 roky po ukončení .
CEE (Centrální evidence exekucí)	Veřejná databáze spravovaná Exekutorskou komorou.	Všechny probíhající exekuce.	Výmaz do ➔ 15 dnů od pravomocného skončení exekuce.
ISIR (Insolvenční rejstřík)	Spravuje Ministerstvo spravedlnosti – veřejný seznam insolvenčních řízení.	Insolvenční řízení, oddlužení, konkurzy.	Záznam je veřejně viditelný ➔ 3–5 let po skončení oddlužení .
REPI (Registr platebních informací)	Fintech společnosti a poskytovatelé nákupů na splátky.	Splátkové chování klientů u služeb typu „kup teď, zaplať později“.	➔ 3 roky po zániku závazku .

CO SI Z TOHO ODNÉST?

- **Záznamy tam opravdu zůstávají dlouho** – běžně 3–4 roky, někdy i déle.
- **I jedno zapomenuté nezaplacení telefonu nebo malé splátky může vést k zápisu.**
- Záznam může způsobit **zamítnutí hypotéky, leasingu nebo i běžné služby** (tarif, energie).

4 Reflexe: Jaké dopady má dluhová spirála na život člověka?